

VETOAPUA LÄHIVESIESI KUNNOSTUKSEEN VESKU II-hanke

Rovaniemen kylien
kehittämissäätö

Posio

Kemijärvi

VESKU-hankkeen taustaa:

- Hankkeessa sovelletaan Pohjois-Pohjanmaalla toteutettavan VYYHTI-verkoston toimintamalleja.
- VYYHTI käynnistyi syyskuussa 2012. Hankkeen hallinnoija ProAgria.
- VYYHTI - eli Vesistöt ja Ympäristö Yhdessä Hyvään Tilaan -hanke selvitteli vesistökunnostusasioita yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa.
- Hankkeen tavoitteena oli edistää vesien- ja ympäristönhoitoa luomalla toimintamalleja ja toimia pienimuotoisen kunnostus- ja hoitotoiminnan tukena. Aktivoida ja opastaa osakaskuntia, yhdistyksiä, kansalaisjärjestöjä ja muita tahoja vesien- ja ympäristön hoitoon.
- Hankkeen toimintaan kuului pitää työpajoja ja tehdä suunnittelua.
- Virtatiimillä/Vesku II-hankkeella on pitkä työkokemus ja hyvät yhteistyö/asiiantuntijaverkostot niin maakunnallisesti, ylimaakunnallisesti ja valtakunnallisesti. Virtatiimi on vakavarainen hanketoimija.

VESKU II-hanke:

- Päärahoitus ympäristöministeriön vesiensuojelun tehostamisohjelmasta
 - **Budjetti 120 000 e**
 - Ympäristöministeriö 90 t euroa (75 %)
 - Kunnat yht. 25 t euroa
 - Vastikkeeton työ 5 t euroa
- Yhteistyökumppanit:
 - Lapin ELY-keskus
 - Suomen metsäkeskus
 - Suomen ympäristökeskus
 - Ammattiopisto Lappia
 - Verkostoilla tehoa vesienhoitoon-hanke (VYYHTI)

- Hankeaika 1.5.2021-31.8.2022.
 - Henkilöstön työaika 15 kk.
- Hankealue Kemijärvi Posio, Ranua, Rovaniemi ja Simo.
- Hankehenkilöstö ja kustannusten jakautuminen:
 - Hankehenkilöstön palkkaus- ja sivukulut suurin kuluerä
 - Projektikoordinaattori/vesistö-kunnostus-asiantuntija
 - Hankesihteeri (osa-aikainen)
- Hanketta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Lapin ELY:n kanssa Simosta käsin.

Hankeen toimenpiteet:

- Aktivoidaan ja opastetaan paikallisia toimijoita omien lähivesien kunnostus- ja hoitotyöhön:
 - yleisö- ja keskustelutilaisuudet, työpajat
 - hyvät esimerkit ja käytännöt, jalkaudutaan yhdessä lähivesien äärelle
 - jaetaan kunnostajille opas- ja koulutusmateriaalia
 - vesistökunnostusteeman esille tuominen ja imagon parantaminen

Hankkeen toimenpiteet:

- Asiantuntija-apu ja neuvonta:
 - Asiantuntija-apu vesien nykytilan selvittämiseen
 - Asiantuntija-apu lähivesien kunnostus- ja hoitotyön toteuttamiseen
 - Kunnostustoimia voivat olla mm. ravintoketjukurinnot, vesikasvien niitto, pienimuotoiset ruoppaukset, purojen kunnostukset.
 - Huomioidaan valuma-alueet ja ulkoinen kuormitus sekä edistetään valuma-alue-toimenpiteitä.
 - Neuvotaan rahoituksessa ja luvituksissa

- Järjestetään yhdessä toimijoiden kanssa vesien kunnostustempauksia.
- Aikaisemmin laaditut esimerkkisuunnitelmat myös laajentuneen hankealueen käytettävissä.
- Edistetään paikallista ja maakunnallista verkostoitumista.
 - Lapin maakunnallinen Vesku-verkosto.
 - Luiminkajoki ry.
 - Yhteistyö valtakunnallinen vesistökunnostusverkosto.
- Tiedottaminen
 - www.virtatiimi.fi
 - <https://www.facebook.com/veskuhanke/>
 - hanke-esitteet
 - lehtijutut ja blogit

Hankkeen seurantaryhmä:

- Virtatiimi: Eero Hiltunen, Minna Simoska
- Lapin ELY-keskus: Reijo Kallioniemi, Pekka Räinen
- Suomen metsäkeskus: Irmeli Ruokanen
- Ranua: ?
- Rovaniemen kylien kehittämissäätö: (Pertti Viden?)
- Simo: Jari Juusola
- Kemijärvi ?
- Posio ?

Hankkeen hyötyjä

- Parannetaan vesien tilaa, monimuotoisuutta, kalaston rakennetta sekä järvimaisemaa.
- Vesistötieto ja kunnostusosaaminen sekä omatoiminen kunnostustoiminta lisääntyy.
- Lisätään verkostoitumisen kautta paikallisten toimijoiden välistä yhteistyötä ja osaamista.
- Lisätään paikallisten vesistökuunnostajien ja maa- ja metsätalouden toimijoiden välistä yhteistyötä sekä osaamista.
- Lisätään maaseudun viihtyvyyttä, säilytetään maaseutuperintöä ja kiinteistöjen arvoa.
- Edistetään kylien ja maaseudun yhteisöjen toimintaa sekä elinvoimaisuutta!!!
- Kalastus ja vesistöjen virkistyskäyttö lisääntyy.
- Matkailuelinkeinojen toimintaedellytykset paranevat.
- Nuoret aktivoituvat mukaan vesistökuunnostustoimintaan.
- Tarve uusille, erilaisille ympäristönhoidon palveluille ja sivuelinkeinoille kasvaa.

Küitos!

OSUUSKUNTA

VIRTATIIMI

vesistökuunnostushanke
VESKU

Hankkeessa tapahtunutta:

- Tiedotusta
 - Hanke-esittelyt kolmessa kalainfoissa/tapahtumassa Ranualla ja Rovaniemellä
 - Hanke-esittely Rovaniemen aluelautakuntien yhteiskokous sekä Vesistöjen hoito- ja kunnostus sekä vähempiarvoisten kalojen hyödyntäminen-seminaari
 - Vesistökuunnostusverkoston suunnittelukokous YM
 - Lehtijutut ja lehdistötiedote. Yhteistyöverkosto
 - Hanke-esitys, käyntikortit, FB-sivut <https://www.facebook.com/veskuhanke/>
- Palavereita yhteistyökumppanit, toimintaryhmät
- Yleisötilaisuudet, työpajat ja maastokatselmuksset
 - Luokittelu- ja nykytilaselvitykset toimijoille
 - Kunnostustarvearviot
- Esimerkkisuunnitelmat Saarijärvi
 - Verkkokoekalastus tehty
 - Kalakantanäytteet, vesinäytteet, pohjaeläinnäytteet
 - Nuottaus (saalisnäyte)
 - Virtavesikunnostussuunnitelma, kunnostustempaus

ELY:n harkinnanvaraiset vesistökuunnostusavustukset

- Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteuttaminen
 - Etusijalla hyvää huonommassa tilassa olevat ja riskivesistöt
- Kalataloudelliset kunnostukset
 - Esim. kutualueiden kunnostaminen, kalateiden rakentaminen ja vaelluskalojen luontaisen elinkierron turvaaminen
- Tuen suuruus max. 50 % toteutuneista kustannuksista (kustannusarvio)
 - Omarahoitus esim talkootyö 15 e/hlö/h konetyö 30 e/h+(kuski 15 e = 45 e/h)
- Tuki maksetaan takautuvasti toteutuneiden kustannusten mukaan (tositteet)
- Tukea voi hakea max. 2 vuodelle
- Hakuaika päättyy 2.12 2020.
- Tukea voi hakea osakaskunnat ja ry:t, jotka ovat oikeustoimikelpoisia (myös kunnat ja seurakunnat)
- Suositellaan sähköistä hakua
 - <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/avustukset-vesisto-ja-kalataloushankkeisiin#.WAXIb8u7qpp>
 - <https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/palvelut>